

INFORMACIJA

O PRISTUPANJU CRNE GORE, U STATUSU PUNOPRAVNE ČLANICE, JEDANAESTOJ I DVANAESTOJ RUNDI EVROPSKOG DRUŠTVENOG ISTRAŽIVANJA EVROPSKOG KONZORCIJUMA ISTRAŽIVAČKIH INFRASTRUKTURA (ESS ERIC)

Evropsko društveno istraživanje je najobuhvatnije međunarodno komparativno istraživanje društvenih pojava u Evropi, u kojem učestvuju 33 zemlje Evrope, a koje se u kontinuitetu sprovodi od 2001. godine. Zajedno sa bazama podataka u kojima se pohranjuju svi prikupljeni podaci zemalja članica, sa mogućnošću pristupa u naučne svrhe, Evropsko društveno istraživanje je u isto vrijeme i istraživačka infrastruktura sa sjedištem u Londonu i pripada Evropskom konzorcijumu istraživačkih infrastruktura (ESS ERIC). Nalazi se na ESFRI listi najznačajnijih evropskih infrastruktura (landmark status).

Nakon uspješnog okončanja Devete i Deste runde istraživanja i pohvala koje je Crna Gora dobila povodom uključenja u ESS od strane Evropske komisije, što je zabilježeno i u Izvještaju o Crnoj Gori za 2019. i 2020. godinu, Ministarstvo nauke i tehnološkog razvoja pokrenulo je proceduru pridruživanja Crne Gore jedanaestoj rundi istraživanja, u statusu punopravne članice.

Generalna skupština ESS ERIC potvrdila je pristup Crne Gore, u statusu punopravne članice, jedanaestoj rundi Evropskog društvenog istraživanja, u aprilu 2023. godine. Crna Gora time ponovo dobija pristup jedinstvenom, metodološki i teorijski najutemeljenijem međunarodnom istraživanju u oblasti društvenih nauka, kao i infrastrukturi podataka.

Podaci ESS-a jedan su od najvažnijih resursa koje koriste istraživači u društvenim naukama za komparativno proučavanje društvenih pojava, kao što su: povjerenje u institucije, pitanja religijske orijentacije, nacionalnog i etničkog identiteta, standarda života, diskriminacije, migracija, odnos prema demokratiji, ideološkim pozicijama i slično. Upotreba podataka iz istraživanja takođe može da posluži i kao izvor za formulisanje raznih politika i predloga na nacionalnom nivou i šire.

Pristupanjem ovoj relevantnoj istraživačkoj infrastrukturi, Crna Gora se pozicionirala na društveno-istraživačkoj mapi Evrope i svijeta i postala predmet interesovanja istraživača iz Evrope pod okriljem najuglednijeg evropskog naučnog projekta iz društvenih nauka sa visokim metodološkim standardima. Pored toga, crnogorski istraživači dobili su priliku da unapređuju svoja istraživanja u saradnji sa istraživačima iz drugih država uključenih u istraživanje, da učestvuju na konferencijama, obukama i razmjeni znanja sa kolegama iz ostalih članica.

Istraživanje mjeri stavove, uvjerenja i obrasce ponašanja različitih populacija u više od trideset zemalja, svake dvije godine. Glavni ciljevi istraživanja su:

- utvrđivanje stabilnosti i promjena u društvenoj strukturi, uslova života i stavova građana u Evropi i tumačenje promjena socijalne, političke i moralne strukture Evrope;

- postizanje viših standarda rigoroznosti u međdržavnim istraživanjima u društvenim naukama;
- uvođenje snažnih indikatora nacionalnog napretka, zasnovanih na percepcijama i stavovima građana o ključnim aspektima njihovih društava;
- podrška obukama evropskih društvenih istraživača u komparativnom i kvantitativnom mjerenju i analizama;
- unapređenje vidljivosti i širenja podataka o društvenim promjenama između akademske zajednice, kreatora politika i šire javnosti.

ESS-om upravlja Generalna skupština, koja odlučuje o prijemu novih punopravnih članica, posmatrača i članica u statusu gosta. Pristupanjem, zemlje članice su dužne da odrede nacionalnog koordinatora koji će dobiti potpun pristup uslugama koje pruža naučni tim ESS-a u vezi sa sprovođenjem jedanaeste runde istraživanja. Na osnovu podrške od strane stručnog tima ESS-a, kao i dobijanja svih neophodnih instrumenata za obavljanje istraživanja, nacionalni koordinator je dužan da prati tok istraživanja i prisustvuje sastanicima ESS ERIC Foruma nacionalnih koordinatora. Crna Gora je na osnovu javnog poziva imenovala prof. dr Jadranku Kaluđerović za nacionalnu koordinatoricu ESS istraživanja, a za predstavnike u Generalnoj Skupštini od strane Crnogorske akademije nauka i umjetnosti predložen je prof. dr Ilija Vujačić, a od strane Ministarstva nauke i tehnološkog razvoja, predložena je Milena Milonjić, v.d. generalne direktorice Direktorata za naučnoistraživačku djelatnost.

Kontribucija Crne Gore za dvogodišnje članstvo u ESS ERIC iznosi 45.000,00 eura. Pored toga, država članica finansira troškove istraživanja i koordinacije na nacionalnom nivou. Ministarstvo nauke i tehnološkog razvoja pruža podršku u vidu plaćanja godišnje članarine, kao i logističku podršku, a sve u cilju unapređenja akademskih istraživanja, jačanja naučne zajednice i njenog razvoja, prosperiteta i umrežavanja u skladu sa evropskim tokovima i principima EU u nauci i istraživanju.

Pristupanjem u članstvo u statusu punopravne članice u ESS ERIC, Vlada Crne Gore/Ministarstvo nauke i tehnološkog razvoja se obavezuje da će za dvogodišnji period jedanaeste runde istraživanja platiti dvogodišnju kontribuciju u iznosu od 45.000,00 eura i pokrivati troškove istraživanja i koordinacije na nacionalnom nivou u iznosu od 39.650,00 eura, u skladu sa planiranim budžetom.

Uplate kontribucija uplaćuju se sa Programa: Razvoj nauke i tehnologije, sa pozicije 419-5 - Kontribucije za članstvo u domaćim i međunarodnim organizacijama, dok bi se finansiranje troškova istraživanja i koordinacije na nacionalnom nivou vršilo sa stavke 431-9 - Ostali transferi institucijama.